

Utrecht, 21 november 2022

Betreft: meer fietsen en wandelen op de Afsluitdijk

Geachte leden van de commissie Infrastructuur en Waterstaat van de Tweede Kamer,

In zijn brief van 9 november 2022 gaat minister Harbers in op de mogelijkheden om uitvoering te geven aan de motie-Bromet (35 570 XII) om tijdens de renovatie van de Afsluitdijk de mogelijkheden om te fietsen en te wandelen uit te breiden.

Fietsersbond, Landelijk Fietsplatform, NTFU en Wandelnet zijn intensief betrokken geweest bij een gezamenlijke verkenning van alle mogelijkheden om fietsen en wandelen mogelijk te maken en hebben zich in dat proces constructief opgesteld. In de beslisnota en het bij de Kamerbrief gevoegde rapport kunt u nalezen welke varianten daarbij allemaal aan de orde zijn geweest en zijn afgewogen.

In 2023

Het besluit van de minister voorziet in één openstelling van de Afsluitdijk voor fietsers en wandelaars in 2023 (Q3 volgens de beslisnota). Tot eind 2023 blijft de fietsbus gratis beschikbaar. Omdat ook na 2023 de fietsbruggen ter hoogte van de spuisluizen ontbreken, blijft de fietsbus ook na 2023 in gebruik. Vanwege de nieuwe aanbesteding van de renovatie van de spuisluizen is onbekend hoe lang dit zal gaan duren, maar in elk geval tot 2025.

Na 2023

Na 2023 is het wel mogelijk om over 24 km van de Afsluitdijk tussen de spuisluizen te fietsen en te wandelen. Alleen bij de spuisluizen kan niet gefietst en gewandeld worden. Om de spuisluizen te passeren worden twee extra bushaltes aan de Waddenzijde gerealiseerd, om fietsen en wandelen tussen de spuisluizen mogelijk te maken. Na 2023 zijn geen openstellingen van de Afsluitdijk voorzien.

Onze beoordeling en wensen

Onze organisaties zijn teleurgesteld over deze uitkomst, zoals de minister ook noemt in zijn brief. Het voor binnen- en buitenlandse recreatieve en sportieve fietsers en wandelaars iconische fietspad is afgesloten vanaf april 2019. Dat betekent dat het in totaal meer dan zes en half jaar afgesloten zal zijn (met uitzondering van enkele weekendopenstellingen in de achterliggende periode en één openstelling in 2023). Dat is al uitzonderlijk lang, zolang is geen enkele weg voor autoverkeer in Nederland ooit gesloten vanwege werkzaamheden. Bovendien kan de nieuwe aanbesteding rond de spuisluizen volgens de minister tot extra vertraging leiden, waardoor de afsluiting voor fietsers en wandelaars nog langer gaat duren.

Wij juichen het toe dat de fietsbus blijft rijden, maar hebben steeds benadrukt dat dit voor recreatieve en sportieve gebruikers geen volwaardige oplossing is. Naar ons oordeel geeft de minister hiermee onvoldoende

uitvoering aan de aangenomen motie Bromet. Daarom willen we enkele onderdelen uit ons advies aan Rijkswaterstaat van 1 februari 2022 (zie de bijlage voor al onze adviezen) extra onder uw aandacht brengen:

- 1) Het voorstel om de dijk in 2022 en 2023 vier keer open te stellen voor fietsers en wandelaars, net zoals in 2019 is gebeurd, en één maal in de fase vanaf 2024. Openstelling in 2022 is nu niet meer aan de orde, een openstelling in Q3 van 2023 betekent dat het seizoen met bekende fiets- en wandelevenementen over de Afsluitdijk dan voorbij is. Een eenmalige openstelling vinden wij erg karig en doet onvoldoende recht aan de wensen van fietsers, wandelaars en organisatoren van evenementen.
- 2) Om het fietspad tussen de sluisen vanaf 2024 optimaal te kunnen gebruiken in beide richtingen pleitten wij voor vier extra bushaltes, twee aan de Waddenzee kant en twee aan de IJsselmeerkant, gecombineerd met twee loopbruggen over de A7. De minister beperkt zich gezien de kosten tot twee extra haltes aan de Waddenzeezijde, waar men de fietsbus kan nemen richting Noord-Holland. Om te fietsen richting Friesland dient men meerdere malen delen van de Afsluitdijk te bereizen met de fietsbus,, omdat de A7 niet per fiets of te voet kan worden overgestoken bij de nieuwe bushaltes aan de Waddenzijde en er aan de IJsselmeerzijde geen bushaltes zijn om de spuisluizen te kunnen passeren. De totale kosten van de renovatie belopen, ook zonder de meerkosten van de spuisluizen, al miljarden euro's. De kosten van de loopbruggen vallen daarbij in het niet. Gezien de langdurige hinder voor fietsers en wandelaars vinden wij onze oplossing alleszins realistisch.

Tenslotte willen wij u nog wijzen op de situatie die ontstaat na afronding van het werk aan de spuisluizen. Eerder hebben wij gepleit voor een breder fietspad dan 2 meter op de nieuwe fietsbruggen, gezien de te verwachten aantallen fietsers en wandelaars en het comfort en vooral de veiligheid van het pad. Wij kregen daarop als antwoord dat de constructie van de sluisen geen zwaardere belasting toeliet, waardoor een breder fietspad onmogelijk was. Het argument dat bredere (definitieve) fietsbruggen niet mogelijk zou zijn om constructieve redenen komt ons uitermate onwaarschijnlijk voor: de extra belasting door een bredere fietsbrug is heel gering in relatie tot die van de overige constructie (spuisluis en brug autoweg). Hij kan zelfs nog geringer worden als gebruik zou worden gemaakt van een innovatieve (lichte) constructie. Daarbij moet bedacht worden dat de nieuwe fietsbruggen weer honderd jaar mee moeten kunnen. Over tien of vijftientig jaar verbreden kost een veelvoud van deze verbetering nú meenemen. Wij dringen er daarom op aan bij de nieuwe aanbesteding opnieuw te bezien of een breder fietspad mogelijk is.

Wij verzoeken u de genoemde voorstellen in te brengen bij de minister.

Met vriendelijke groet,

Namens Fietsersbond, Landelijk Fietsplatform, NTFU en Wandelnet.

Esther van Garderen,
Directeur Fietsersbond

Eric Nijland,
Directeur Fietsplatform

Arjan de Vries,
Directeur NTFU

Ankie van Dijk,
Directeur Wandelnet

